

השפה מקדימה אותי

ארבעה שירים

מאנגלית: ריקי טראום

דיאן די פרימה, ילידת 1934, היא משוררת אמריקנית, מן הבולטות והחשובות בדור הביט של שנות החמישים והשישים. שירתה המהפכנית התאפיינה, בין היתר, בשפה ישירה ובדיבור גלוי־לב על אירועים פוליטיים, מעמדות חברתיים, מיניות ומאבק נשי ואישי. זו שירה שביקשה "לחיות מחוץ לדף" ולתעד את התהוותה ועיצובה של תנועת הנגד האמריקנית בשנים קריטיות של מהפכות פוליטיות, חברתיות ופואטיות. בשנים שלאחר מלחמת העולם השנייה, די פרימה לא רק התנסתה בשבירת קונוונציות פואטיות ובמבע אנטי־בורגני, אלא גם עיצבה וניסחה שפה פואטית שפעמה בקצב הג'אז, וסימנה את הרחוב והמקום שבהם חייתה כמרחב רבגוני ודמוקרטי. השירה של די פרימה שוזרת את המאבק הפמיניסטי והפוליטי בפרויקט הוּמָנִי עמוק ונרחב, ומחזזות רחוקים וזרים מקבלים בה קול ומרחב. אלן גינזברג תיאר את די פרימה כגיבורה פואטית ש"כתיבתה, המושפעת מן הבוהיזם, היא מופת למודוסים אימג'יסטיים, פוליטיים ומיסטיים." השירים הכלולים במבחר הנוכחי לקוחים מקובץ שיריה שראה אור ב־2014, בהוצאת סיטי לייטס, סן־פרנסיסקו.

ר"ט

בלשנות

לֵאן שְׁאֵלָה
הַשְׁפָּה מְקַדֶּמָּה אוֹתִי
כְּמוֹ מֵאֵהָ הַמְּפֹלֵס לִי דֶרֶךְ
כְּמוֹ אִימְפֶּרִיָּה שְׁאִין לִי בָּהּ מְפֹלֵט.

לְקִנְיֹנִים הַצָּרִים כְּתֵב צִיּוּרִים
מֵעֵט מַעַל פְּנֵי הַמַּיִם
וְהַמַּיִם, גַּם הֵם, אֵינָם שׁוֹקֵטִים.

מעשה השפה משאיר סימנים על הכוכבים.
הוא ממלא את החלל הרוגש ברבואי אספקלריות ועירות
המשקפות תנועה פנימית.

במקום שבו כף רגלי דורכת נשמע רחש
מעברי הניבים, צורות קדומות
ומלים, כמו נהר מגנטי רחב ידיים
העובר דרך עמקים שכוּחים, מעל פסגות־העולם.

לאשת לוט אין

שם. אם הביטה לאחור
או לא

זו לא השאלה. אלא
מי היא היתה – איך
נראתה? (לפני
שהסתובבה – אם באמת הסתובבה – והפכה
לנציב מלח) כיצד

הוא קבל את פניה כששבה
מן השדות?

הייקו מלחמה: לבנון

יולי 2006

קריאת שירה

אֶפְלוּ שָׁעָה
מִתִּיתָרֵת לְאַטָּה:
בְּזֶרְחָן כֹּה לָבֵן –

אֲדוּגֵי הַיָּם!
זוֹ צוּר עוֹלָה כָּאֵן בְּאֵשׁ
הַנֶּמֶל הַהוּא

אֵל תִּשְׁאַל לָמָּה
חֲלוּמוֹתֵי הֵם סִיּוֹט
שָׁאֵל רַק אִם הֵם לֹא

אֲרַבְּעָה קוֹלוֹת אֲרַבֵּעַ
תְּקוּפוֹת אֲרַבֵּעַ
שׁוּר(וֹת)

שָׁזוּ רוֹת
תְּלוּיֹת
קוֹנְטֵרֶפּוֹנֶקֶט
בְּחֵלֶל הַחֶדֶר

יוֹצְאוֹת מִרְשֶׁת
הַתּוֹדָעָה.

בְּגִ'אֵז בְּשִׁירָה
יֵשׁ לְהַקְדִּים
בְּזַעֲירוֹת
פְּעִימָה

אַחֲרֵת
אַתֶּם רַק מְסַמְּנִים אֶת הַזְּמַן

[סיטי לייטס, אחד במאי, 2010]